

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXIV. LETNIK 1924 ŠTEV. 4

Valentin Stanič prvikrat na Triglavu.

Priobčil Iv. Kogovšek.

(Konec.)

Zdaj sva šla proti omenjenim kočam; tu sva si postregla z vinom i. t. d., shranila prtljago, kar je bilo odveč, in sva šla v smeri proti Triglavu na desno navzgor pri omenjenem suhem drevesu in pod steno nekaj časa na levo. Takoj nato sva prišla do rušja. Potem naju je vodila komaj vidna steza na desno navpično navzgor preko s travo poraslega brega. Ko se pride nekoliko dalje, pelje steza še bolj na desno in tu je majhna ravninica. Tu je najvišji in zadnji kraj, kjer še raste les; vidi se namreč grm rušja. (Samo na vrhu Srednjega Triglava sem našel neke vrste *Salix*¹¹⁾, ki je bila pritlikava kakor mah.) Zdaj je treba iti še na desno v breg, a ker se Srednji Triglav zopet pokaže, je treba uravnati pot tako, da se pride precej na desno pod njegov vrh. Ko si po daljši hoji prišel že tako daleč, da skoraj preneha vsa vegetacija in da svet že ni več strm in zelo skalnat in da imaš na levi kotel Velikega in Srednjega Triglava, napolnjen z večnim snegom, ti bo lahko videti prej omenjeno razpoko¹²⁾ na južni strani Srednjega Triglava. Proti tej votlini torej, ki ima na levi zgoraj nad seboj veliko steno, na desni pa oni greben, ki veže Srednji Triglav z najmanjšim¹³⁾ Triglavom, moraš iti natančno naravnost. Gre se namreč preko strmega peščenega in kamenitega grušča navzgor pod omenjeno steno, splezati je treba potem skozi malo razpoko, in že si na vrhu omenjenega grebena, od koder uživaš krasen razgled in se ti je treba tudi odpočiti za zanimivo pot, ki te še čaka.

Tu je „non plus ultra“ za marsikatero hribolazce. Moj prebrisani in leni vodnik si je sicer prizadeval že ves čas, kar sva bila na poti, da bi me strašil s svojim pripovedovanjem, vedno me tolažeč, da

¹¹⁾ Planinska vrba.

¹²⁾ Znani kamin v Malem Triglavu na potu od Aleksandrove koče.

¹³⁾ Bržkone oni južni vrh, pod katerim se stekata poti iz Bohinja in iz Mojstrane.

svojega cilja prav gotovo — ne bom dosegel. Pripovedoval mi je tudi zgodbice, n. pr. da je neki imenitni gospod obljubil svojemu vodniku, če ga živega in zdravega zopet privede s Triglava nazaj, da ga bo vsega od nog do glave oblekel v svilo. Potem je to obleko seveda vso izpremenil v denar. Ni bilo težko uganiti, kaj je nameraval moj vodnik s temi zgodbami, a name niso napravile nobenega vtisa. Da je mož špekuliral, se je kmalu pokazalo, ker je odločno izjavil, da noče in da si ne upa iti več dalje. „No, dobro“, pravim, „počakajte me tu!“ In odpravil sem se dalje, ker sem že na Velem Polju in na poti do semkaj izvlekel iz njega ves opis celega pota. Ker se je s svojo špekulacijo uredil, je dejal, da pojde tudi on na vrh.

Zdaj hočemo z morebitnim bodočim obiskovalcem Triglava pričeti naše plezanje na vrh. Od stališča „non plus ultra“ se obrnemo proti severu in že prvi korak je precej težaven; iz konca razpoke je namreč treba stopiti naravnost proti vrhu Srednjega Triglava. Samo bolj proti desni se lahko obrneš, ker se gre tako nekoliko okrog vrha. Zaiti ni mogoče, ker bi prišli nad prepad, če bi šli preveč na levo ali na desno. Sicer bi si morali tudi tu izbrati srednjo pot, vendar je pot lažja, če se držimo precej na desno. Ko smo šli precej časa navzgor, pustimo kmalu Srednji Triglav na levi. Zdaj smo pa na prostoru, kjer ti ni mogoče zaiti za seženj daleč, da, večinoma niti za korak.

Prišli smo namreč na oni ostri greben, ki spaja Srednji in Veliki Triglav. Če bi bil imel poleg sebe hribolazca novince, gotovo bi bil v velikih skrbih zanj; zato vsakemu začetniku svetujem, naj se rajši odreče veselju triglavske ture, kakor pa da bi se podal v tako nevarnost. Greben, po katerem gremo, je namreč zelo ozek in oster. Večkrat se je treba držati v ravnotežju z iztegnjenimi rokami; zelo ostri greben je preperel in sprhnjen, noga čvrsto stopa po njem, na levi in desni pa vidimo pod seboj skoraj navpično odrezane grozne prepade. Sicer so bili večinoma skriti v megli, a tem strašnejši je bil pogled vanje, kadar je veter nenadoma razpodil oblake in si meril z očmi temno globočino prav v dno kotla, da se ti je zvrтелo v glavi. Splezal sem bil na toliko Salcburških gora, bil sem na Visokem Staufenu od raznih strani, na Visokem Göhlu, na zadnjem, še dotlej nikdar doseženem najvišjem vrhu Watzmanna, na Velikem Kleku (Grossglockner), ki sem ga bil zmeril; a tukaj sem si moral, česar nikjer drugod, z obema rokama zakrivati oči, da nisem videl prepadov na obeh straneh, ampak samo naravnost pred seboj. Južni veter mi je žugal v močnih sunkih prevrniti ravnotežje telesa. Tako je šlo nekaj časa, dokler nisva začela plezati zopet skoraj navpično po steni navzgor. Polagoma sva se bližala svojemu cilju, ker je greben postajal

skoraj čisto raven in širji. Kar zagledava skozi goste oblake znamenje najine zmage, onega možica iz kamenja, ki sta ga bila v začetku septembra tukaj postavila oba kaplana Dežmana.

Kakšno nepopisno, nadzemsko veselje bi bil tu užival moj duh, da mi niso zoperni oblaki zakrivali vsega razgleda in da me ni očak Triglav zavil v svoj običajni pajčolan ter tako zakril mojim očem svetišče narave! Seveda lahko ta častitljivi očak zahteva več žrtev, ako ga obišče kak tujec in želi biti vreden uživati vse njegovo veličastvo in vzvišenost narave, česar niso bili tisočletja deležni celo njegovi najbližji sosedje. Poiskal sem približno smer proti Mangartu in užival sem vendar v duhu vzvišen, a seveda bolj teman razgled s Triglava tja preko vseh ravnin in gorskih velikanov našega cesarstva, tja preko bližnje gladine Jadranskega morja, na Veliki Klek, Wiesbachhorn in morda celo na Montblanc in druge snežne orjake Italije, Tirolske in Švice!

Takoj sem bil obesil svoj popotni barometer in sem torej 23. septembra 1808 prvi na tem slovečem vrhu opazoval stanje barometra in termometra.¹⁴⁾ Da nisem našel zgoraj starega snega, si je lahko misliti, ker je ta skalni vrh preveč strm. Zato pa leži spodaj v njegovem vznožju v že omenjenem kotlu večni sneg, ki ga ne more raztopiti vročina celega poletja. Najvišji vrh Triglava je ozek greben, ki se vleče od jugojugovzhoda proti severoseverozahodu, a se končuje na severni strani kmalu za vrhom v strašno navpičnih stenah.

Prijateljem narave lahko povem, kako vzvišena čustva so se polasčala moje duše, ko sem hodil po čisto razdrtem in sprhnelem temenu tega velikana. Kolikrat se človeku pri takih prizorih zbudi misel: „Človek, kako majhen, kako slab si po telesu — a kako velik po svojem duhu! — Prah bodo tvoje kosti, prst bodo te skale — toda tvoja duša je neminljiva!“

Še enkrat sem opazoval barometer in termometer in ker je bil mraz, megla in veter vedno hujši, sem vrezal svoje ime v palico, ki sem jo pustil na vrhu, vtaknil v žep nekaj kakor marmor pisanih kamenčkov apnenca in zadovoljen, da sem dosegel glavni namen svoje poti, sem se odpravil nazaj. Na več krajih sem opazil, da je bila kaka trda skala Triglav kakor ravnokar razklana. Vodnik mi je dejal, da je to učinek strele, kar si je lahko razlagati.

Nekaj posebnega se mi je zdelo, da sem malo sežnjev pod najvišjim vrhom našel zelišča in travo, kar sem odtrgal in vzel s seboj.

¹⁴⁾ Tu je v rokopisu, žal, vrzel. Stanič je pozabil vpisati kasneje svoje opazovanje in izračunano višino.

Zdaj nisem šel okrog srednjega Triglavskega vrha, ampak sem šel na vrh njega; ker ni bilo daleč, sem opazoval stanje barometra i. dr., šel sem nato po zelo strmem bregu nizdol in sem našel takoj pod vrhom kakor mah pritlikavo *Salix* (vrba) . . . ¹⁵⁾. Zelo čudno se mi je zdelo, da raste les tako visoko. Ne brez težav sem prišel do točke, ki sem ji bil dal ime „non plus ultra“, ker sem nosil barometer in nisem smel popolnoma iztegniti bolne roke. Vzela sva s seboj kotomer, ki sva ga bila prej pustila tukaj, ter sva se napotila nizdol preko rahlega kamenitega in peščenega grušča, kjer se je zelo čutilo pomanjkanje škornjev. Iz izkušnje govorim, če rečem, da hribolazci store najbolje, če plezajo v škornjih brez derez, kadar ni snega in ledu, ker se čuti stopinja mnogo bolj trdno brez železa nego ž njim. Glavna opora so pa vedno roke, kjer je treba plezati po nevarnih krajih; samo zelo previden mora biti človek, da se oprime z rokami na takem kraju, ki je dovolj trden; kajti večinoma so skale sprhnele in mora se prej poizkusiti, če dobro drže.

Botaniku se po mojem mnenju pot na Srednji Triglav zadostno izplača. Izredno krasna je stala tu *Myosotis lannata*. Ker sem komaj začetnik v botaniki, sem vzel s seboj, kar se mi je zdelo kaj posebnega, zlasti ker sem našel mnogo rastlin v najlepšem cvetju, ki sem ga pa prinesel domov čisto pokvarjenega, ker nisem imel za to priprave.

Komaj sva zapustila točko „non plus ultra“, je že jelo močno snežiti. Odeta v goste oblake, sva šla navzdol proti Velemu Polju, ne da bi bilo videti kake sledi starega pota. Vodnik je šel preveč na desno in morala sva skoraj nazaj, da sva prišla na ono stezo pod steno nad Velim Poljem. Že ni več snežilo, ampak gost dež naju je podil proti kočam. Izpila sva vino, ki sva ga bila tu pustila, dokler nisva bila gotova in nekoliko navdušena. Mokra znotraj in zunaj naju je tresel strašen mraz, ki sva ga pregnala le s hitro hojo. Po dolini od Velega Polja proti severozahodu in potem na levo čez gore se pride po dolini Soče v Bovec. Vreme je bilo neugodno in v nedeljo sem želel imeti doma službo božjo; zato sem izbral prejšnjo pot in sem hitel proti Srednji vasi. Komaj se pride nekoliko od Velega Polja dalje, se pot razdeli in treba je iti na levo, če hočeš priti v Srednjo vas; druga pot namreč vodi k več jezerom in raznim planinam. Kmalu se je nebo proti jugu razvedrilo in razveseljevalo je naju prijazno solnce in učinki vina. Šla sva po preje opisani poti proti spodnjim planinam. Tam, kjer se gre čez oni veliki jarek ali potok, se nahajajo mične okamenine. Še preden sva prišla do velike najnižje planine, se je nebo

¹⁵⁾ Tu je v rokopisu vrzel.

zopet gosto pooblačilo in dež, spremljan z grmenjem, naju je prisilil, da sva podvojila korake. Ker dežja in bliska in treska ni bilo konca in se je že delala noč, sva se morala odločiti, da prenočiva v oni koči, kjer sva gori grede zajtrkovala. Sicer nisem našel tu onih dobrih in postrežljivih planšarjev ko v nemških deželah, a človek mora biti v takem položaju vesel, da najde streho. Govorjenje mojega vodnika me je utrdilo v prepričanju, da je velik revež kmet, ki hoče biti prosvitljen, pa mu manjka za to potrebne luči. Prinesel sem bil s seboj neko meni in njemu neznano cvetlico (bržkone neke vrste „semper florens“, zimzelen) s korenino vred. Hotel jo je imeti, zato sem jo razrezal na dvoje in sem mu jo dal, da jo vsadi. Našel sem jo bil pod velikim snežnim kotlom. On pa je dejal, da bo rekel morebitnim botanikom, da jo je našel na vrhu Triglava; njegovega značaja to ni kazalo ravno v posebno lepi luči. — Še je lilo, ko sva se vlegla spat; skozi špranje strehe in sten je svetil blisk, ki ga je spremljal močan grom. Utrujenost mi je zatisnila oči; ko sem se zbudil, so migljale zvezdice skozi špranje. Dve je bila ura. Napotil sem se s svetilnico, ki sem jo bil pustil tukaj, in s svojim vodnikom proti Srednji vasi, kjer je še vse počivalo v globokem snu. Odtod sem šel zopet naokrog preko Jereke. (Takoj pod planšarsko kočo sva bila prišla zopet v gosto meglo.)

Napočil je dan in bil je čas, da se poslovim od svojega vodnika. Po poti mi je pravil, da je vlačil na cente težke okamenine z gora za prav majhno plačo. Ker sem mu bil obljubil, da bom dal njegovi ženi in drugim znancem na nameravani božji poti na Sv. Goro pri Gorici prenočišče in jim postregel, sem menil, da bo zadovoljen, če mu dam za poldrugi dan, ki ga je bil zamudil, 3 gld, ko sem mu tudi skrbel če ne ravno za posebno dobro, pa vendar drago hrano. A on je zahteval 6, potem celo 7 in nazadnje 8 gld. Meni se je zdelo preveč, posebno ker sem mu na poti izkazoval vso mogočo prijaznost. Bil je dovolj nesramen, da mi je vzel moj kotomer. Vsled njegove surovosti nekoliko razburjen, mu še celo nisem hotel ugoditi. Odpravil se je z mojo mizico in 3 gld na pot. Dejal sem mu, da ga bom tožil in da mizica ni vredna več ko 40 krajcarjev, a on je ostal pri svojih 5 gld, dasi sem mu obljubil 4 gld — in tako sva se ločila!

P. S. Takoj nato pa sem pustil za vodnika pri g. kaplanu Deschmannu še dva gld in na neki drugi poti v Bohinj sem dobil mizico nazaj z razbitim diopтером.“—

*

Iz Staničevega opisa spoznamo, kako so hodili na Triglav v tistih časih, ko še ni bil nič zavarovan. — Pot iz Bohinja je od Srednje vasi do Uskovnice in od Tosca dalje skoraj ista ko danes, razen da vodi

iz Uskovnice do Tosca sedaj pot zgoraj „Pod Čiprijami“ zelo zložno in je mnogo krajša; naredilo jo je bilo nemško plan. dr. l. 1908. Onstran Tosca vodi sedaj pot ne več spodaj po planini Velo Polje, ampak nad planino pod Toscem in Vernarjem; vrh Krme se na Konjski planini snide s staro potjo, ki jo opisuje Stanič (pod steno nad Velim Poljem). Namesto preko Kredarice je zavil na levo, skoraj po sedanji poti mimo Aleksandrove (prej Marije Terezije) kočice.

Opis je tako natančen, da po njem še danes brez vodnika vsak lahko pride na Triglav.

* * *

Opomba uredništva. — Pravkar smo obhajali 150 letnico Staničevega rojstva: rojen je 12. febr. 1774., kot sin kmetских staršev, v Kanalu pri Gorici. Umrl je 28. aprila 1847 kot kanonik in šolski nadzornik v Gorici. Na prosvetnem, šolskem in slovstvenem polju je on glavni delavec ob narodnem preporodu Goriške.

Na Peco (2126 m).

Dr. Milko Hrašovec.

Leden veter je pihal na Urški gori, ko sva se s prijateljem dr. Lipšem* valjala v premrzlih sobah planinske kočice. Ni se dalo spati, dasi je opoldansko solnce svetilo v sobo in sva bila dobro pokrita. — Koroški krivec je posetnikom gore dobro znan, da ko mrzla kraška burja reže do kosti; pred njim ni nobena soba in nobena suknja preveč topla.

Koledar je kazal 20. julija, z vrhov Pece in Savinjskih planin pa je pozdravljala lepa in debela plast včeraj zapadlega snega. Da sva prišla en dan prej gor, bi uživala v času, ko so se drugi v dolinah potili, najlepši snežni metež, običajen le sredi zime.

Ko sva previdno pogledala skozi okno, sva opazila široko korakajočega prijatelja dr. Kondo, ki ga je nalive in skrb za celjske pravdarje zadržala, da je ni mahnil že dan prej z nama iz Celja. Zdaj ko je bila četa polnoštevilo zbrana, je bil hitro pozabljen mraz in druge neprijetnosti sicer prekrasne postojanke na Urški. Kuhinja ter nje prijazno osobje in še prijaznejše cene so nas povsem pogrele. Veselo razpoloženje je priklopelo do vrhunca, ko se je v kuhinji pojavil četveronožec, ki ga je oskrbnica prijazno klicala „muki“. V mislih,

* Umrl 2. 12. 1922.

da je psiček, nas je iznenadil okrogel, prijazen — prasiček, ki nam je krulil pod mizo, ko smo na njej uživali razne telesne dobrote.

Ker je dan potekal, smo odšli s svojim orožjem na vrh in tu v zavetju skal dodelali načrt izletu, ki je bil v obrisih seve že v Celju zasnovan.

Razgleda, ki smo ga po dvadnevem deževju ob kaki 6. uri popoldne uživali, skoro ni moči popisati. — Na severnozahodnem robu pozdravlja ostri ledeni stožec Velikega Kleka in od tam dalje cela vrsta Solnograško-Koroških-Stajerskih gora. Slovenska Koroška je na dlani pred nami; pozdrav bi lahko zaklicali podjarmljenim bratom in čuti bi ga morali. Julijske Alpe, Karavanke in Savinjske planine — zdi se nam, da je le skok do njih. Kamorkoli gledamo, povsod je krasote toliko, da bi najraje gledali kar v en kraj, dokler se ga ne nagledamo. Naše ljubo mesto Celje je kakor kupček belih kamenčkov na dlani naše roke. Oj zaspanci, ki se parite v njega razbeljenih stenah ali zevate po zakajenih gostilnah in kavarnah!

Ko smo oblezli križem ves vrh gore ter pregledali vse predele, kamor je odprt pregled, nam je pogled obvisel na masivu Pece, ki nas je izzivajoče gledala in se košatila kakor kmečka nevesta. Daljnogled nam je kmalu razkril nekatere tajnosti njenega telesa, po katerih bo lahko priti na vrh. Ko smo še po kartah, ki so bile zastopane v vseh velikostih in barvah od leta 1848 dalje, ugotovili, da nas oko ne vara, je bil načrt za poset Pece sprejet ter storjen sklep, da nas prihodnji večer mora najti že na njenih golih rebrih v kakem pastirskem stanu.

Ledeni veter, ki nam je bil polagoma izpil vse navdušenje za naravo ter nam pod 3 oblekami, 3 plašči in 3 pelerinami izzval še kurjo polt, nas je pognal v prijazno zavetišče, odkoder se je prijetno razdišalo po okolici.

Kuhinja Urške gore, čast in slava tebi in tvojim oskrbnicam do sedmega kolena naprej in nazaj! Kar nam je srce poželelo, vsega smo bili deležni v še preobili meri. Tudi račun smo vzeli odobruje na znanje in zabeležili za prenočišče 2.50 Din, močnato jed 1 Din, pečenko z dvema prikuhama 8 Din itd., ker vseh tajnosti seveda ne smemo izdati.

Zunaj se je napravila noč in nebo se je obsulo s stotisoči belih, srebrnih zvezdic. Iz Dravske doline žarijo obločnice Prevalj in Guštanja, celo Pliberška postaja pošilja par slabih svetlobnih žarkov, kakor da jo je sram, da stoji v tuji državi.

Ker je bilo povelje za odhod dano za 3. jutranjo uro, smo morali misliti na počitek. — Še pred določenim časom smo bili na nogah; vročega

čaja je servirala v slovo skrbna gospodinja, ki smo ji morali slovesno priseči, da se udeležimo kolinjenja dragega ji „mukija“, ki je še brezskrbno smrčal.

Zbogom hiša in dober tek vsem, ki bodo mukijev praznik tu gori slavili!

Mimo cerkve in mežnarije po skalnati poti smo zavili z nje pri tablici, ki kaže pot v Šoštanj. Od te smo kmalu odcepili desno ter se v serpentinah spuščali v dolino. Kot smer nam je služila cerkvice sv. Magdalene v Javorju in posestvo kmeta Jelena, kamor smo po informacijah na Urški morali priti. V krasnem poletnem jutru je pot gladko, čas pa urno potekal.

Ko smo iz smrekovih gozdov, s katerimi je vrh Urške obdan, stopili na pašnike in livade, je zažarelo po vrhovih Pece. Iz bele se je svetloba spreminjala v modro-rdečkasto in rdečo barvo, dokler ni vsa Peca v neznansko krasnem ognju, vrh s snegom posut, bila odeta v škrlat.

Pri kmetski hiši, do katere smo prišli, je izza vrat svisli gledala kuštrava črna glavica mladega Korošca. Kosci so nas na pašnikih pozdravljali, ko so v mokri jutranji rosi kosili sladko gorsko travo. Same krepke — zdrave postave!

Po pašnikih in gozdovih mimo ponosnih kmečkih domov smo prišli končno do žuborečega potoka v Jazbinskem jarku, ki se izteka v Mežo. Cesta se vije ob kristalno čisti vodi in nudi na vsakem ovinku nova iznenadenja. Kar dospemo do pokrajine, kjer se drevje suši in je vsa vegetacija ugasnila. Mesto pestrih gozdov in pašnikov kažejo hribi gola, požgana in izsušena rebra. — Še par ovinkov, pa smo pri mogočnih rudnikih in topilnicah svinčene rude pri Žerjavu. Dim in svinčena sopara spreminjajo vso naravo, v kolikor jo dosega, v žalostno puščavo. Tudi ljudje, ki živijo več let v tem ozračju, telesno propadejo. Podjetje je velikansko in tisoče rok je noč in dan na delu, da spravlja svinčene zaklade na dan in jih predelane pošilja v svet. Gospodarji so tu sedaj Angleži, o katerih so na Urški pravili, da jim pokrajina zelo ugaja.

Tik ob tovarni smo stopili na lepo belo cesto, ki vede iz Prevalj v Črno. Dim in svinčena sopara so kmalu za nami, prijeten hlad soteske ob Meži, po kateri šviga polno postrvi, pljuča kar prerodi. V Črni smo se pokrepčali.

Črna je lepa, snažna gorska vas, ki veže važne prehode med Štajersko in Koroško. Zaradi zelo razvite industrije je tu največ delavstva. Pokrajinsko je okolica divna in kaj pripravna za letovišče in izletišče. Posebno v narodnostnem oziru bi bilo neizmerne važnosti, da

bi turisti iz ožje in širše domovine te kraje preplavili in podprli narodno zavest, ki je po deželi trdna, v trgih in industrijskih krajih pa zelo meglena.

Medtem se je bilo naše društvo dodobra spočilo in okrepilo. Provijantni referent je razložil svoj podrobni načrt radi prehrane cele čete za dva dni in dobil zanj odobrenje. Šest ogromnih hlebov kruha je tvorilo jedro prehrane.

Mislili smo namreč na Solčavo, kamor smo nameravali dospeti v dveh dneh. Lučani in Solčavani namreč kruha ne poznajo, vsaj turisti ga niso deležni. Zatorej, o popotnik, ki obiščeš te kraje, ne pozabi podkovanih čevljev in — kruha!

Referent za žejo v našem društvu je prijatelj Jaka. On trdi, da žejo gasi le pivo, ter kar poskoči, ko sliši znano trkanje in vbijanje pipe v pivski sod. Ker piva nismo mogli jemati v nahrbtnikih s seboj, smo ga spravili naravnost na žejno mesto.

Tako smo odšli. Nahrbtniki so dobili popolnoma okroglo obliko; vsak je spravil notri vse, kar je mogel, ker solnce in nebo sta obetala hudo vročino. Kmalu smo jo čutili po naši koži, ko smo zapuščali prijazno Črnsko vas. Dobre volje pa le ni zmanjkalo. Dovtipi so švigali in zvočen smeh je lajšal pot in hladil čelo.

Ob deroči Meži vodi lepa bela cesta, po kateri korakamo. Z leve in desne drve gorski potoki. Oni iz desne prihajajo s Pece, kamor stremlja naš korak. Po enourni hoji dospemo do velike električne centrale, ki jo napajata Meža in Topla, divji gorski potok, drveč s Pece. Centrala je last rudokopne družbe v Mežici in pošilja svoj tok v Črno in Mežico. Tu zavijemo na desno in se po ozki skalnati dolini Tople povzpemo strmo v lepo gorsko planoto. Ko jo prekoračimo, se prične odpirati vedno lepši razgled. Pot se polagoma dviga in vodi v sočna, zelena pobočja masiva Pece.

Prijatelj Jaka pozna ta svet, ker je v času, ko je bila Koroška še v naši posesti, tukaj pravico delil. Pazno molčiva, ko nama razlaga imena kmetovalcev in posestnikov, koder gre naša pot. Veseli smo, ko nam razkrije tajnost, da je cilj našega današnjega pota kmet Končnik, ki je zadnji posestnik pod Peco in pri katerem bo mogoče dobiti prenočišče. Tam je poveljstvo graničarjev, tam gostoljubna narodno zavedna hiša daleč na okrog.

Take so bile informacije in bile so resnične.

Še več, pa vendar premalo je povedal; kajti, kar smo gostoljubnosti v Končnikovi hiši preživeli, je skoraj brez primere. Šest košatih kmetij se drži ena druge. Ponosni beli domovi, mogočna gospodarska poslopja. Kakor domovi, taka je zavest njenih prebivalcev: „Tu smo bili, tu smo, tu ostanemo.“ Koroški nemškutarski teror teh značajev ni okužil! —

Najlepša in najvišja je Končnikova kmetija. Enonadstropna bela hiša, ki se blesti v popoldanskem solncu (višina 1150 m), za hišo zeleni gozdovi, ki se izgublajo v pašnike in skale grotesknih oblik. — Vrh Pece se nam zdi blizu, tako da bi kar skočili nanj. Urško le pomilovalno pogledamo, dasi nas njena bela cerkvena milo pozdravlja. Proti Savinjski dolini se vrsti vrh za vrhom. V ozadju kažeta Raduha in Olševa svoj širok hrbet.

Po kratki konferenci pred hišo, stopimo pod vodstvom Jake v gostoljubni hram. Beseda spregovorjena najde pot v srca; kmalu sedimo v sobi pri sočnem surovem maslu, gorskem medu in vročem čaju. Še steklenica vina je poleg, brez čaše. Pa slovenska duša, ti si uganka, in nimaš dna! Pokrij se obraz od sramote, utihni pero in zastavi se, da ne bo treba tega napisati: v par trenutkih je steklenica izpita, in šele tedaj opazimo zmoto, da ni bila namenjena nje vsebina naravnost grlu, temveč v malih količinah čaju! Mati Končnikova, oprosti nam in ne huduj se; saj drugič prinesemo dve steklenici, polni do roba, s seboj! Seveda jih moraš takoj skriti, da zopet ne bo razočaranj!

V gostoljubni koroški hiši ti hitro mine čas. Pogovor z domačimi je bil živahen in je kazal, kako naobraženi ljudje in kaki kremeniti značaji tu prebivajo. Posebno gospodinja in najstarejši sin, ki posestvo prevzema, prednjačita. V času bojov med Nemci in Jugosloveni so ti ljudje krepko stali na naši strani.

Enajst Rusov-graničarjev je v hiši, ki stražijo bližnjo mejo. Poveljnik-narednik, prej ruski nadporočnik, prebiva tu s svojo ženo. Vojaki kosijo in nosijo seno, da si malo poboljšajo svoje življenje. Sinovi ruskih step v močnem gorskem zraku dobro uspevajo; naporna služba jih ne moti. Poveljnik nam pokaže plavolasega vojaka, ki je v nižini bil zapisan smrti vsled zavratne jetike. Tu se krepko razvija. Od prijaznih Rusov dobimo glede dostopa Pece, meje ter studencev podrobne informacije. Na pismenem dovoljenju pa stoji, da imamo po jugoslovenskem ozemlju prosto pot! Tak listek z enako vsebino je zelo važen, ker je ravno pred tednom našla smrt neka ženska, ki je pred stražo čez mejo bežala in na klic ni obstala.

Mati Končnikova nam je razkazala obširno posestvo in svojo hišico, ki si jo ravnokar preureja za preužitek, da tu uživa v miru sad svojega dela. Medtem se je zvečerilo. V dolinah je bil že mrak, vrhovi Pece pa so žareli v zadnjih solčnih žarkih.

Končnikovi so nam odstopili lastne sobe in postelje; knežje smo počivali. V polutemi smo, ob kakih pol 3. zjutraj, odkorakali. Pot vodi naravnost od Končnikove domačije zložno do sedla nad Lužami, kjer je meja. Luže so krasna planina, silno važna za živinorejo. Naši obmejni

kmetje so se trudili, da pripade planina nam, pa so gospodje drugače odločili. Tod čez Luže je prehod v Globasnico. Vrh sedla polega polno tolste živine. Tu je treba od poti odcepiti ter iti desno v severovzhodni smeri. Prišli smo do silno strmega posekanega hribčka, po katerem smo se povzpeli. Med štori raste polno sladkih jagod. Čim višje prihajamo, tem bolj izginja gozd, ki prehaja v ruševje, skozi katerega se težko vzpenjamo. Po popisu predvečera smo mejo že prekoračili in smo na avstrijskih tleh.

Pot je zelo naporna in treba je bilo mnogo vztrajnosti in potrpljenja, ko pridemo na ogromno gorsko planoto, ki ji po višini in velikosti menda ni para v ožji domovini. Skoraj vsa planota Pece, ki se razteza več ko eno uro hoda dolžine in širine na okrog, je obrasla s sočno travo in z ruševjem! Na koroško stran in proti Mežici Peca pada strmo v dolino, drugod je dostop lahek in bolj zložen. Na enem vršičku zagledamo triangulacijsko znamenje, znak, da smo blizu cilja.

Vrhov ima Peca več, najvišji — kota po karti je 2126 m nad morjem — je v Avstriji. Na našem ozemlju je Velika Kopa — tako domačini vrh imenujejo (kota 2110) — in Kordeževa glava, imenovana po posestniku Kordežu v dolini Tople. Med ruševjem zagledamo polno ovac. Na klic se oglasi kmalu star pastir, ki nam rade volje kaže pot. Vse poletje prebiva tu sam s svojimi ovcami.

Ko smo stopili na vrh, smo onemeli nad sijajnim razgledom, ki se nam je nudil. Prvi pozdrav gre v Celovec, našo staroslavno, nam ugrabljeno prestolico, ki ga jasno razločujemo. Stolp stolne cerkve, Križna gora, Vrbsko jezero so vidni razločno prostim očesom. Vsa slovenska Koroška je ko na dlani pred nami. Oko se nam solzi, posebno naš prijatelj France, naš z dušo in s telom, ne more pozabiti ter se ne more nagledati krasote krajev, ki so nam ugrabljeni. Kar prenese Slovenija gorovja, kar ga nosi Korotan, vse se sveti v jutranjem solncu. Daljno Koroško-Italijansko, Solnograško in Štajersko gorovje je prav dobro vidno. Savinjska dolina, Celje z gradom in s cerkvico sv. Miklavža, ali si že vstala ali še spiš spanje pravičnega? Pred tem izletom smo večkrat s kapucinskega mostu gledali široko kupolo Pece in ugibali, kakšen razgled nudi. To vprašanje je zbuvalo pravicat debate. Turisti, ki so jih polni vsi uradi, so bili raznega mnenja. Zatekel sem se na državno pravdnštvo, pa ne radi paragrafov, temveč k prijatelju, o katerem vem, da je imel Peco že pod svojimi čevlji in je čistokrven Korošec po vrhu. Skoraj nahrulil me je, ko sem si dovolil po ponižnih Jakatovih informacijah pripomniti, da razgled s Pece ni kaj posebnega! „Prepričaj se sam!“ me je odslovil. Dostojno sem se zahvalil in odšel, ter se ravnal po njegovem naročilu.

(Konec prih.)

Plezalne ture v vzhodnih Julijskih in v Kamniških planinah.

Dr. Klement Jug.

(Dalje.)

Ko smo se z Nilko in Rožmanom menili o nadaljevanju ture, je skočil Žirovnik s klopi in začel z vso resnostjo, kolikor jo je mogel v svoji dobri volji pokazati, zatrjevati, da je pot preko Triglava radi snega prenevarna in da naj ne hodimo po njej. Ker mu nismo verjeli, je pokazal na svoje premočene usnjate hlače in na pošvedrano petelinovo pero, ki mu je žalostno čepelo na klobuku, v dokaz, kako ga je Triglav zdelal kljub temu, da je bil zjutraj sneg še zanesljivo trden. Trdil je, da je svoje hlače sam ustrelil, ko so še živele v obliki gamsove kože, in tudi pero da je od tistega gamsa, ki je baje nosil perje mesto rogov na glavi; oboje je torej že vajeno hribov, pa le ni zdržalo. Ker mu še nismo verjeli, se je užaljen nad našo nehvaležnostjo obrnil preč. Rekel je, da se je nalašč zato zbudil, da nam pot čez Triglav odsvetuje; vidi pa, da je vse zaman! Pa da nas bo že Triglav naučil uboganja.

Da je imel Žirovnik prav, smo kmalu izkusili. V Triglavskem Domu smo počakali kosila; nato smo se napravili po svoji poti dalje. Hitro nad sedlom med Malim Triglavom in Kredarico je še šlo. Sneg je bil sicer moker in težak, treba je bilo delati globoke stopinje, šlo je pa le. Ker je bila steza pod snegom, smo enkrat zašli, pa smo kmalu spet našli pravo smer. Stopinj Žirovnika in njegovega tovariša ni bilo več videti.

Nad prvo strmino zavije steza na levo navzgor v skale, v katere je mestoma vsekana. Tu je bila steza večjidel že kopna. Potem vede steza preko nekakega žleba navzgor na strmo in s snegom pokrito ploščo in preko te dalje. Žleb je bil gladko zadelan s trdim ledom, ki ga je pokrivala pol metra debela plast mokrega in težkega snega. Žleb je strm kakih 45°, izgublja se zgoraj kakih 20 metrov nad stezo v greben, spodaj se pa končuje kakih 15 metrov pod stezo v prepad, ki ga tvori stena nad stezo s Kredarice k Aleksandrovi koči.

Ko smo prišli do žleba, sem hotel preizkusiti zanesljivost vrhnjega snega v žlebu in sem držeč se za klin s steze stopil nanj, da bi napravil stopinjo. Toda sneg se mi je pod nogo takoj sprožil v plaz in je zdrčal po gladkem ledu v prepad. Kako sedaj priti čez žleb? Ko bi mogel priti le eden, bi potem drugim lahko z vrvjo pomagal. Zato sem skušal čistiti vrhnji sneg izpred sebe, da bi prišel do čistega ledu in v njega

stopinje sekal. Pa sem kmalu uvidel, da bi bilo to Sisifovo početje, ker bi gorenji sneg silil doli, če bi mu spodaj izpodmaknil oporo. Ni kazalo drugega, nego žleb obiti. Sklenil sem torej splezati ob desni strani žleba na greben in iti potem po grebenu dalje do zasnežene plošče, kjer bi našel spet stezo. Drugima dvema bi potem pomagal z vrvjo bodisi črez žleb ali pa tudi okoli.

Ker je bilo do grebena samo kakih 20 metrov, mi še na misel ni prišlo, da bi si obul plezalke, dasi sem jih imel s seboj. Skala je bila tam trdna in tudi strma ni bila prehudo, toda oprimka ni bilo skoro skoziinskozi niti enega, še manj pa stopinje, kakršna bi bila potrebna za okovan čevelj.

Vrgel sem se torej na skalo s celim telesom naprej, da bi izrabil trenje obleke za plezanje. Nekaj metrov je šlo, potem pa je postala skala bolj strma in bolj gladka, tako da sem postal docela labilen. Ne samo, da sem imel okovanke na nogah, marveč imel sem tudi to smolo, da mi je prišel cepin pod eno nogo, preko ramena in prsi sem imel pa v kolač zvito vrv in tako nisem mogel izrabiti trenja niti noge niti prsne ploskve. Da bi si pa v oni situaciji na strmi in gladki skali, ki je bila tem manj sigurna, ker je bila osnežena, popravljal cepin in vrv, je bilo nemogoče, ker sem kar čutil, kako malo manjka, da pričnem na skali drseti. Če bi pričel enkrat drseti, bi se sam ne mogel več ustaviti, in če bi se tudi Rožmanu ne posrečilo me uloviti spodaj na stezi, tedaj bi pač likvidiral planinsko navdušenje.

Glavne torne točke, s katerimi sem se upiral v skalo, so mi bile dlani, lakti in kolena. To je pa komaj zadoščalo, da sem se na skali obdržal. Ležal sem na skali trebuhoma zleknjen in sem tiščal roke in kolena z vso silo v skalo, da so se od deževnega izjedkavanja nastale ostrine in robovi skale zajedli v kožo in obleko. Poranil in potrgal sem se pri tem — ali se naj za to kaj menim v takem položaju?

Čutil sem, da ne smem niti polovice dlani dvigniti svobodno od skale, ker bi me trenje zgolj ostalih točk že ne moglo več ohraniti v ravnotežju. Zato ni bilo niti govora o tem, da bi poizkusil se umakniti nazaj. Ko sem prišel enkrat na tisto mesto, je veljalo: ali to mesto premagati, ali pa se neprostoovoljno umakniti. Skušal sem torej plezati naprej, toda to plezanje, bolje rečeno plazenje, je šlo grozno počasi. Rok nisem smel svobodno prekladati, marveč sem jih moral pomalem pomikati prst za prstom in potem en del dlani za drugim, centimeter za centimetrom, kakor se pomika polž ali črv; roka in lakt sta morala ostati vedno v zadostnem kontaktu s skalo.

Pri tem plazenju sem sprožil s prstom za dve pesti debel kamen. Žal mi je bilo, ker sta bila spodaj moja tovariša, toda v svojem položaju

kamna nisem mogel zadržati. Ozrl sem se za njim, kamen je letel naravnost proti Rožmanu. Toda Rožman se ni stisnil na stezi pod skalo, da bi zletel kamen čez njega; sploh se za kamen, ki mu je priletel potem s precejšnjo silo v roko, še zmenil ni, marveč ni trenil očesa od mene, da bi bil pripravljen v slučaju mojega zdrčanja me pravočasno ujeti za nahrbtnik ali vrv, medtem ko bi se sam držal za železni klin steze. Ko sem se mu hotel radi kamna opravičiti, me je z glasom, polnim zavestne odgovornosti, zavrnil, da naj v svojem položaju pazim raje nase. V enem hipu sem s svojim pogledom ujel njegov pogled in s tistim pogledom sem spoznal njegovo moško in tovariško zvestobo. Od takrat zaupam Rožmanu svoje življenje; na plezalnih turah z drugimi pa zaupam svoje življenje le samemu sebi.

Ne dam sicer veliko na življenje samo; drugače ne bi imel tolikega zadoščenja v tem, da se izpostavljam nevarnostim in da, neodvisen od lastnih živlenskih afektov, mirno in sigurno zmagujem oviro za oviro. Nasprotno: smešno majhni se mi zde vsi, ki v oboževanju samega sebe po filistrsko pazijo, da pač ne pride njihovo malopomembno življenje v najmanjšo nevarnost. Toda če postavi človek svojemu življenju neki življenja vredni cilj in živi potem ne radi življenja samega, marveč v nadi na ta smoter, tedaj mu je težko pustiti to nado, tedaj je dolžan živeti.

Jaz se rad izpostavam za svojega druga, a zahtevam zato od njega zvestobe. Ne gre mi ravno za to, da bi mi tovariš pomagal; saj premagujem mnogo raje neodvisen od vsake tuje pomoči sam vse težkoče v stenah in raje pomagam jaz drugu, nego da bi sprejel njegovo pomoč, dokler me lastne zmožnosti ne zapustijo. Mnogo večkrat so bili že drugi odvisni od mene, nego jaz od drugih. Toda zavest, da ima človek s seboj zvestega, resničnega tovariša, mu da zaupanje v lastno moč; to zaupanje je pri nevarnih pohodih neprecenljivo.

Tisti pogled Rožmanu v oči gori pod Malim Triglavom mi je dal mir in sigurnost. Plezal sem naprej, seveda počasi, kakor je zahteval položaj, vendar z dokaj večjo gotovostjo. Ko sem prelezal dve tretjini razdalje do grebena, sem se oddahnil, ker je postal teren lažji. Strmina se je sicer še povečala, toda ž njo tudi razčlenjenost skale. Našlo se je nekaj stopov in tudi tu in tam kak rob za oprimek. Ko sem dosegel prvi sigurni oprimek, sem se ga trdno oprijel in se nekoliko odpočil, saj sem bil v prejšnjem napetem položaju okrog eno uro. Po kratkem oddihu sem splezal po kolenih na greben.

Ko sem prišel na greben, sem začel pripravljati vrv, da bi pomagal tovarišema za seboj. Toda Nilka in Rožman sta se odločno uprla moji nameri, da bi nadaljevali turo. Nilka je bila še vsa prevzeta od strahu,

ki ga je prestala, ko me je videla prej na gladki skali, Rožman pa ni hotel prevzeti odgovornosti za Nilko. Rekel sem jima, da prevzamem odgovornost jaz sam, da si obujem plezalke in bom plezal povsod prvi in ju zavaroval, snegu pa se izognemo s tem, da bomo plezali ves čas po grebenu. S tem sem ju pregovoril.

Navezal sem se torej na en konec vrvi, vstopil se trdno za skalo in vrgel vrv Nilki. Navezala se je in nato splezala na greben. Potem sem vrgel vrv Rožmanu, ki se je tudi navezal in potem na vrvi vznak vise kar hodil najprej po snegu žleba in potem po skali gori do grebena, medtem ko sem jaz vrv potegoval k sebi.

Sedaj šele, ko smo bili vsi trije zbrani na grebenu in sem hotel iti dalje, sem pričel uvidevati, da imata Nilka in Rožman prav. Kljub temu sem hotel poizkusiti, do kje se da priti. Tovariša pa sta se uprla, ker sta videla, da je moja namera neizvedljiva. Steza je šla preko one velike snežene plošče, na kateri se ne bi mogli nikjer zavarovati, kakor bi bilo potrebno, ker so vsa znamenja kazala, da je tudi na tisti plošči pod vrhno plastjo snega gladek led; radi teže vrhnjega snega bi nas čakala podobna nevarnost, kakor je bila ona, ki nas je odvrnila od žleba. Da bi pa šli po grebenu, kakor sem prvotno mislil, tudi ni bilo mogoče, ker je zapirala pot gladka prevesa.

Ni torej kazalo drugega, nego ukloniti trmo in se umakniti. Še enkrat sem se žalostno ozrl proti vrhu, nato sem se odločil za vrnitev. Najprej sva z Rožmanom spustila Nilko po vrvi spet doli na stezo, za njo sem spustil še jaz Rožmana. Potem sem si obul plezalke, Rožman me je spodaj zavaroval z vrvjo okoli klinov, in tako sem mogel tudi jaz brez nevarnosti priti nazaj na stezo. Plezalke in zadnja plat hlač so se dobro trle, tako da oprimkov sploh rabil nisem.

Pripomnim naj še to, da sem se takrat čudil pogumu in požrtvovalnosti Nilke. Ponujala se je namreč, da bi ona plezala zadnja doli, češ, da je ona najlažja. Vzela je kot prava turistinja svoje tovariše pač za tovariše in ne za „kavalirje“ v slabem pomenu besede.

Med potjo nazaj na Kredarico smo opazili, da je solnce medtem sneg že tako omehčalo, da niso bile niti naše prejšnje stopinje več varne. No, sedaj smo hodili navzdol, in navzdol grede se lahko skoči iz plazu, če bi se ta sprožil, da le ni prepadov preblizu. Na Kredarico smo prišli štiri ure po svojem odhodu. K sreči nismo našli več Žirovnika; to bi se nam smejal!

Ko smo spravili vrv in vse ostalo v red, smo šli s Kredarice k Vodnikovim koči, kamor smo prišli ob 6 h zvečer. Mokri sneg nam je s svojo vsebino velikodušno napolnil čevlje in obleko. To nas je še bolj

jezilo, ker smo se itak že dovolj „grevali“, da nismo mogli kljub vsemu zmagati Triglava, dasi smo priznavali, da je bila že z ozirom na čas vrnitev pametna.

V Vodnikovi koči smo povečerjali, deli obleko sušit in nato šli spat. Nameravali smo odriniti že ob 1 h ponoči, da bi dohiteli na Bledu jutranji vlak. Bili smo vsi trije močno opaljeni od solčne in snežne bliščobe. Nilka je bila kar zatečena po vsem obrazu. Zato nam je počitek jako prav prišel.

Ob 1 h ponoči smo se odpravili. Steza se je še dobro razlikovala od ostalega terena, tako da nismo rabili luči. Samo na Konjščici planini smo za nekaj časa izgubili pot in smo se morali potem ob luči s pomočjo karte orientirati.

Ponočna hoja je bila zelo prijetna, tembolj, ker so se valili od juga črni oblaki in so se v njih vžigale strele, da je bilo veselje. Posebno lepo je bilo ob jutranji zarji, ki je te oblake krasno pordečila. Zato smo na vso moč vriskali. Deževnemu bogu pa so se smilili gozdni ptiči, ki smo jih z vriskanjem plašili; sklenil je, da nam naše ognjevitost navdušenje nekoliko namoči. Koj za Rudnim Poljem se je vlila taka ploha, da smo bili kmalu vsi premočeni.

To pa nas ni veliko motilo. Nilka je imela v nahrbtniku s seboj še obleko in perilo, midva z Rožmanom pa sva hitro ob prvih kapljah spravila v nahrbtniku na varno jopo in perilo ter sva prepustila mokri usodi zgolj srajco, ki sva jo imela na sebi. Da se ne bi prehladili, smo jo v naglem tempu rezali proti Mrzlemu Studencu. Mokremu bogu nakljub smo tem bolj vriskali, čim bolj je ploha lila. Ko je ta uvidel, da smo mi bolj trmasti ko on, je docela odnehal, še preden smo prišli do Mrzlega Studenca. Sicer pa se nam je zdelo docela umljivo, da si tudi četrti dan, kakor prej vsak dan, namočimo čevlje in obleko.

Na Mrzlem Studencu smo se preoblekli, nekoliko zajutrkovali in nato šli dalje. Ob $\frac{1}{4}$ 9 h smo prišli na Bled; tam smo pa izvedeli, da je oni vlak, ki smo ga hoteli doiti, brzovlak in se ne ustavlja na Bledu. Šli smo torej v Lesce in počakali osebne vlaka v Ljubljano.

*

Sicer je bila tura na Kukovo Špico, Škrlatico in Triglav precej zanimiva, osobito ker smo se vsi trije tovariši dobro razumeli med seboj; vendar sem se vrnil s ture nezadovoljen sam s seboj. Štrapaci nudijo trmastemu turistu sicer veliko polje, kjer si more iskati zmag, toda duhomorne so. Človek jih mora premagovati ko stroj zgolj s fizičnimi silami. Vse kaj drugega so v tem pogledu prave plezalne ture, ki zahtevajo od turista poleg fizičnih še celo vrsto duševnih sil. V

stenah, kjer je človek postavljen vsak hip pred nove in še nepoznane probleme v tisoč variacijah, je treba iskati rešitve teh problemov in z njimi tudi samega sebe s treznim poudarkom, ki omogoča smotreno ravnanje v nevarnosti. In to samostojno premišljeno iskanje izhoda iz težkega položaja, to razumno obvladanje ovir s pomočjo moči in zmožnosti, ki so na razpolago, ravno to je činitelj, ki da plezalnim turam njihovo zanimivost in privlačno silo.

(Dalje prih.)

O imenoslovju v Bohinju. — S tem naslovom je prinesel naš Vestnik 1923, str. 176, opombe g. Ivana Kogovškega k Knafelčemu zemljevidu Julijskih Alp, ki ga je izdalo naše društvo. Na koncu teh opomb je bilo uredništvo obžalujoč sporočilo, da se zaradi stroškov niso mogli objaviti obenem pojasnjevalni zemljevidni obrisi, ki jih je g. Kogovšek izdelal v izpopolnitev in popravo dotičnih delov sicer izbornega Knafelčevega zemljevida. — To uredniško sporočilo je napotilo velikega prijatelja našega društva, gospoda F. L. Tuma v Pragi, da se je ponudil v prevzetje stroškov za napravo klíšejev k Kogovškovim narisom; klíšeje je dal izdelati v Pragi in jih je nam dal na razpolago. Njemu gre zahvala, da moremo v današnji številki te narise objaviti in nuditi našim planincem možnost, da po njih popravijo dotične dele Knafelčevega zemljevida.

V svrhu razlage posnamemo iz nevedenega članka podatke k posameznim narisom.

Št. 1. Pravilno ime je Kol (ne Kal); pod njim je planina Pod Kolom, vsled pomanjkanja vode zdaj opuščena.

Št. 2. Nasproti Kanjavcu, vzhodno tik nad sedlom Hribarice, je Vrh Hribarice (2464 m).

Št. 3. Planina severozahodno nad Krstenico se imenuje Jezerca (gen. Jezerce, fem.) in ne Jezerce. V grebenu vzhodno nad Jezerco naj se vpišeta 2 vrhova, kjer rastejo najlepše planike; to sta Jezerski Stog (2040 m) in Krsteniški Stog (1876 m).

Št. 4. V sredi med Čšnjico, Senožeti (nom. pravilno Senožeta) in Bohinjsko Bistrico, vštric Rudnice, bi bilo vpisati vrh Ščavnica (865 m).

Št. 5. Z Rudnega Polja vodi steza na Konjščico tudi v jugozahodni smeri okrog vrhov in potem navzgor proti Konjščici.

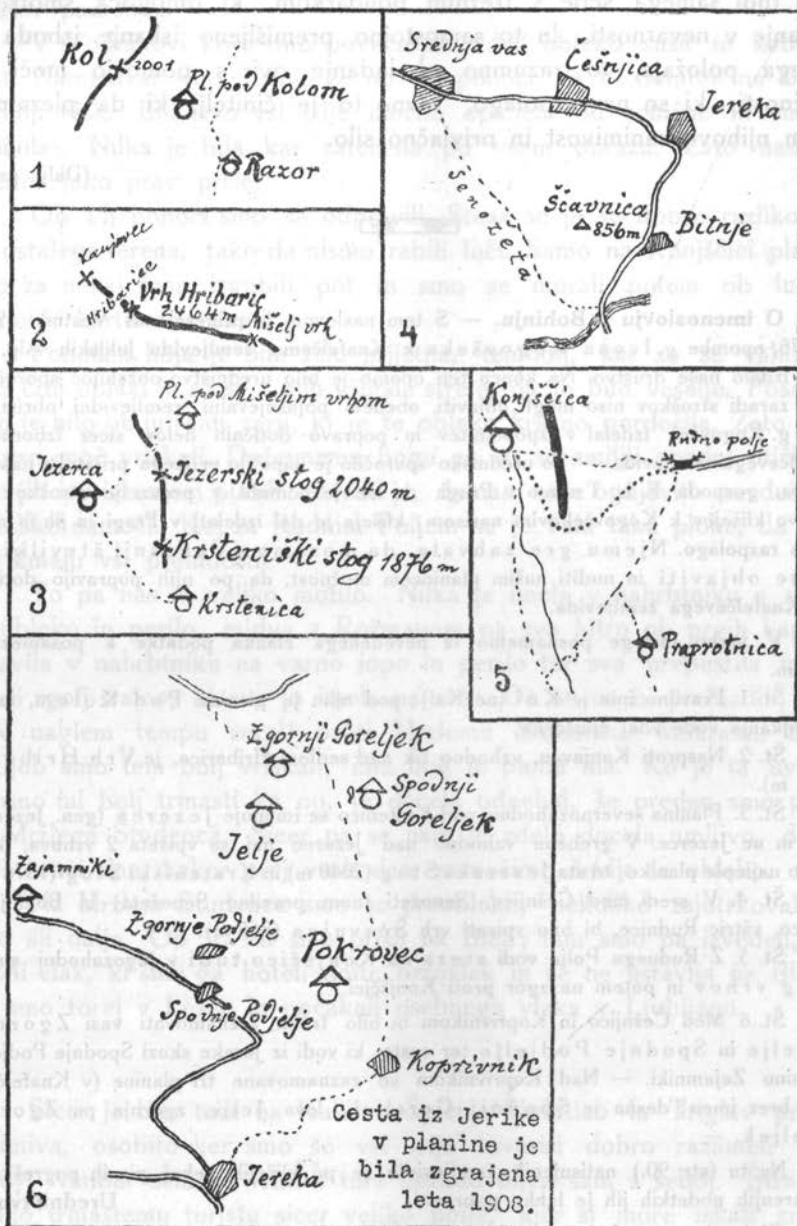
Št. 6. Med Čšnjico in Koprivnikom bi bilo treba zaznamovati vasi Zgornje Podjelje in Spodnje Podjelje ter cesto, ki vodi iz Jereke skozi Spodnje Podjelje v planino Zajamniki. — Nad Koprivnikom so zaznamovane tri planine (v Knafelčevi karti) brez imen; desna je Spodnji Goreljek, leva Jelje, zgornja pa Zgornji Goreljek. —

Na tu (str. 90.) natisnjenih zemljevidih je po klíšejih nekaj pisnih pogreškov; po gorenjih podatkih jih je lahko popraviti.

Uredništvo.

Glej oris na naslednji strani.

Oris k tekstu na strani 89.

Čez hrib in dol.

Starejšim ljubiteljem narave! Po 20-letnem bivanju v Dalmaciji, kjer takrat sploh še ni bilo turisticke, sem bil navezan samo na pisarniško in pivsko mizo. V tem času sem dobil hemeroide in naduho.

Potem me je usoda zanesla še primeroma mladega na Tirolsko.

Nehote sem začel, kakor je tam navada, ob prostem času obračati izprehode v naravo. Izprva so bili res le izprehodi, potem izleti, iz njih so nastale prave ture. Prehodel sem večino prejšnje Tirolske, precej Predarlške, Dolnje Bavarske in Solnograške, nekaj Gornje Italije in Švice. Pri tem nisem postal takozvani „Gipfelstürmer“, temveč sem ostal ponižni, „Jochfink“, kakor nazivajo Tirolci vse one, katerim ni toliko za ime, da so bili na tem ali onem vrhu, temveč delajo ture zmerno in le zaradi užitka narave same.

Pri tem sem prišel do zaključka, da mi je narava sama dala res največ užitka; povrhu sem izgubil hemeroide in naduho, nasprotno pa pridobil trdno zdravje. Še danes v svojem 66. letu starosti pohajam vse ture Slovenije.

Po preobratu sem se vrnil v domovino in začel po dolgih letih zopet gojiti domačo turistiko.

Tekom teh let sem pridobil toliko izkustva za najprikladnejše ture, da morem v tem oziru priporočati osobito starejšim sledeče:

Poldnevne:

1. Štepanja vas ali Hrušica čez Črni hrib v Rudnik ali na Rakovnik.
2. Gruberjev kanal, Golovec, Orle; nazaj čez Laverco ali Rudnik, ali Sv. Urh, ali Bizovik ali Hrušico, Ljubljana.
3. Štepanja vas, Hrušica, Bizovik, Dobrunje, Vevče, Studenec, Fužine, Moste.
4. Barje, Studenec-Ig čez Tomišelj, Matena nazaj (nepriporočljivo).
5. Moste, Studenec, Zalog, Šneberje.
6. Gornja Šiška, Podutik, Št. Vid, Ljubljana.
7. Barje, Studenec, Škofljica, nazaj z železnico.
8. Vič, Bokavce, Stranska vas, Podutik.
9. Št. Vid, Kleče, Ježica, Ljubljana.
10. Hrastje, Jarše, Tomačevo, Stožice.
11. Podutik, Toško Čelo, Št. Vid, Ljubljana.
12. Ljubljana, Št. Vid, Šmarna gora in nazaj ali na Medvode.

Enodnevne:

1. Golovec, Orle, Movnik, Pleše, Repše na Šmarje ali Grosuplje in z železnico nazaj.
2. Golovec, Orle, Movnik, Podlipoglav, Dobrunje in nazaj čez Hrušico.
3. Hrušica, Dobrunje, Podlipoglav, Lipoglav, Šmarje z železnico nazaj.
4. Štepanja vas, Zadvor, Pečar, od tukaj čez Beznico ali Ulajnarje na Janče-Laze.
5. Laze, Janče, Štanga, Litija.
6. Hrastje, Št. Jakob, Črnuče, Ježica, Ljubljana.
7. Ljubljana, Št. Vid, Šmarna gora, Šmartno, Gameljne, Ježica, Ljubljana.
8. Podutik, Toško Čelo, Sv. Katarina in od tu nazaj isto pot ali pa na Medvode (4 pota) ali na Št. Vid, ali Stranska vas, Vič.
9. Podutik, Sv. Katarina, Grmada, po Ločnici na Medvode ali po Hrstnici v Škofjo Loko.

10. Medvode, Ločnica, Otožec, Hrastnica, Škofja Loka.
11. Medvode, Sora, Osovnik, od tu dve poti v Škofjo Loko ali v Ločnico in Medvode.
12. Kamnik, Kamniška Bistrica in nazaj, kadar so turistovski vlaki.
13. Marija Devica v Polju, Vevče, Podlipoglav, Brežic, Repše, Movnik, Orle.
14. Kamnik, Sv. Primož, Mala Planina in nazaj, kadar so turistovski vlaki.
15. Trata, Sv. Jošt, Kranj ali Podbrezje, Podnart.
16. Lesce, Bled, Gorje, Vintgar, Dobrava, Javornik, Žirovnica.
17. Barje, Tomišelj, Krim, Gornji Ig, Studenec, Škofelja.
18. Barje, Gornji Ig, Rakitna, Preserje.
19. Št. Vid, Šmarje, Skaručna, Gameljne, Ježica, Ljubljana.
20. Z vozom v Polhov Gradec, Št. Ožbalt, Škofja Loka.
21. Zagorje, Sv. Jurij, Kum, Trbovlje.
22. Trbovlje, Kum, Hrastnik.
23. Sava, Sv. Gora, Zagorje.
24. Tržič, na Dobro in nazaj.
25. Tržič, Košuta, po Ljubeljski cesti nazaj v Tržič.
26. Tržič, Lom na Konjščico in nazaj.
27. Breg pri Zidanem Mostu, Jurkova koča, Lisca, Sevnica.
28. Radohova vas, Primskovo, Zaplaz, Čatež, Velika Loka.
29. Grosuplje, Tabor, Turjak, Dobropolje.
30. Zagorje, Sv. Planina, Trbovlje.
31. Borovnica, Pekel, Cerlnica, Rakek.
32. Preserje, Rakitna, Gor. Ig, Škofelja, z železnico nazaj.
33. Hrastje, Dragomelj, Domžale, Jarše, Mengeš, Trzin, Ježica, Ljubljana.
34. Žirovnica, Valvazorjeva koča, Zabreška planina, zaradi velike vročine čez Knezo nazaj v Završnico, kjer sem se kopal potem v Žirovnici.

Dvodnevne:

1. Žirovnica, Valvazorjeva koča, Stol, prenočil v Prešernovi koči, Kočna, Golica, Jesenice. (Jako lepa tura, samo od Stola do Golice slabo markirana).
2. Jesenice, Golica, Podrožica, Bačko jezero (tam prenočil, drugi dan z železnico nazaj).
3. Kamnik, Sv. Primož, Velika Planina, v Konjščici prenočil, Kamniška Bistrica, Kamnik.
4. Kamnik, Kamniška Bistrica (prenočil), Kamniško sedlo in nazaj v Kamnik.
5. Kamnik, Sv. Ambrož, Krvavec, v pastirski koči prenočil, čez Osredok planino nazaj v Kamnik.
6. Radovljica, Begunje, Begunjščica, v Vilfanovi koči prenočil, Preval, Sv. Ana, Tržič.
7. Kranjska Gora, Koča v Gozdu, Erjavčeva koča in nazaj v Kranjsko Goro, (prenočil), Jesenice, Sv. Križ, Golica in nazaj v Jesenice.
8. Mojstrana, Aljažev Dom in nazaj, tu prenočil, drugi dan Radovljica, Kamna Gorica, Kropa, Podnart.
9. Lesce, Begunje, Begunjščica, prenočil v Vilfanovi koči, drugi dan, ker je bila megla, nazaj v Begunje in Tržič.
10. Pozimi s sankami: Tržič, Sv. Ana, pod Ljubeljem nazaj v Tržič, tam prenočil, drugi dan Lom in nazaj v Tržič.
11. Kamnik, Kamniška Bistrica, Cojzova koča (prenočil), Grintavec, nazaj v Kamnik ali po Kokrski dolini v Kranj.
12. Novo Mesto, Gorjanci, Metlika (prenočil), Semič in nazaj v Ljubljano z železnico,

Večdnevne:

1. Dovje, Aljažev Dom (prenočil), Vrata, Tominškova pot (težka), Kredarica (prenočil), Triglav, čez Triglavsko jezera (v koči prenočil), Komarča, Bohinjska Bistrica,
2. Bohinjska Bistrica, Trigl. jezera (v koči prenočil), Kredarica (prenočil), Triglav, Vodnikova koča, prenočil, in potem Bohinjska Bistrica.
3. Dovje, skozi Kot v Staničevo kočo (prenočil), Kredarica, Triglav, v Kredarici prenočil, čez Vodnikovo kočo v Bohinjsko Bistrico.
4. Kamnik, Kamniška Bistrica (prenočil), Kamniško sedlo, Okrešelj, Logarjeva dolina, Luče (prenočil), precej umorno, Štajerski in Kranjski Rak, Kamnik.
5. Škofja Loka, Železniki z avto, Zalilog, Sorica (prenočil), Ratitovec in nazaj, Sorica (prenočil), Petrovč, Železniki, do Škofje Loke z avtom.
6. Kamnik, Rak, Luče, Solčava (prenočil), Logarska dolina do izvira Savinje, nazaj čez Solčavo, Luče do Ljubnega (prenočil), Mozirje, Rečica ob Paki.

Seveda je še mnogo tur, katerih radi pomanjkanja časa še nisem naredil, upam pa jih še izvršiti. Gotovo je, da ima ostala Kranjska, posebno Gorenjska, krasne ture.

Več teh tur sem naredil po večkrat, tako na Sv. Katarino, Orle s kombinacijami vsako po najmanj 50-krat.

Od moje uvodoma omenjene naduhe mi je ostalo edino še malenkostno hitrejšo dihanje na potu v hrib. Zato so vse označbe časa glede razdalje v „Vodiču“ g. R. Badiure za starejše ljudi v hrib prekratke.

Opaziti je, da se v zadnjem času zanima za ture in sploh za turistiko tudi mladina, kar je najboljše znamenje krepkega zdravega naraščaja.

Tu bi se s propagando za ture dal preprečiti ali vsaj skčiti pohod gostiln in kavarn, kar bi bilo le v prid narodu.

A. St.

Obzor.

Planinski ples v Ljubljani. Osrednji odbor je letos zopet priredil na Svečnico dne 2. svečana v vseh prostorih Narodnega doma veliko predpustno zabavo, ki je kar najboljšje uspela. Prostri so bili, kakor pri poprejšnjih planinskih plesih, okrašeni s smrečjem in zelenjem ter s planinskimi in šaljivimi slikami. Za postrežbo je bilo postavljenih 10 paviljonov, ki so bili ukusno dekorirani. Oskrbo je tudi topot prevzel damski odbor, čigar sodelovanje je pri oskrbi zasigural znaten gmotni uspeh. V zgornji veliki dvorani in v Sokolovi telovadnici sta svirala popolna oddelka godbe Dravske divizije. V stranskem prostoru pa je sodeloval kvartet. Razvila se je kmalu v vseh prostorih i na plesiščih i pri paviljonih neprisljerna zabava, kakor sploh pri planinskih plesih. Vsa prireditve se je vršila v popolnem redu.

Posetili so planinski ples poleg plesa željne mladine velike množice veselih planincev in planink, pozdravili pa smo tudi odlične goste, med njimi velikega župana dr. Šporna, dr. Beneša in druge. Posetilo nas je tudi mnogo naših častnikov, na čelu jim polkovnik Bogičević.

Odbor izreka pristrčno zahvalo vsem, ki so pripomogli do sijajnega uspeha, darovalcem krasnih dobrotkov za srečolov, posebno pa zvestemu damskemu odboru. Pri njem so sodelovale: Ravn. dr. Debeljakova, dr. Majaronova, dr. Tominškova, ravn. Rozmanova, ravn. Pečankova, vladn. svetnika dr. Andrejka, podpolkovnika Andrejka, ga. Gašperlinova, gđc. Komanova, dr. Borštnikova, dr. Lavrenčičeva, ravn. Pogačnikova, gđc. Jeretina, ing. Knafličeva, Ružičkova, sodnega nadsvetnika Strletova, ing. Hanuševa, Glaserjeva, prof. Pavčičeva, gđc. Hrovatinova, gđc. Spendetova.

Mariborska podružnica SPD, planinski ples. — Vesela, vriskajoča, razkošno razpoložena, a vseskozi dostojna je vrela množica planincev in planink ter prijateljev in prijateljic planinstva dne 1. februarja po lepih, bajno svetlih prostorih velike Goetzove dvorane v Mariboru. Veščaki in neveščaki so najprej obrnili svoje oči na ogromno sliko Triglava z in nad Triglavsko severno steno; potem so se kretali med smrečjem in drugim zelenjem po dvorani, njeni obširni galeriji in stranskih prostorih; planinska oprava, narodne noše, smehljajoči obrazi, veselo razpoloženje je vladalo povsod od večerne ure do belega dne. Podružnični odbor, na čelu mu g. dr. Senior, pa je budno pazil, da so se vsakomur izpolnile želje, ki so izpolnljive pri taki priliki: ples — kar nepretrgan ples, jedi in pijače vseh vrst, planinsko cvetje, zabavna družba — tega je bilo dovolj, in kaj hočete še več? Na primernih mestih so bili postavljeni šotori, kjer so gospodinjile požrtvovalne gospe s svojimi pomočnicami. Dobilo se je v šotorih viao (gospe Zakrajšek in Stepic), jestvine (Marin), pecivo (Toplak), brezalkoholne pijače (Kranjc), kava (Tominšek), cvetlice (Vuk); svoj posebni šotor so, kakor vsako leto, postavili bratje Čehi, a gospod Darko Gustin je zasnoval in vodil (s prof. Cotičem) „ciganski brlog“, originalno obliko poštenega „bara“. — Zabave in užitka je bilo dovolj; znaten je tudi gmotni uspeh v korist Mariborske koče. J.

Pavel Kunaver, Kraški svet in njegovi pojavi. Poljudno znanstven spis s slikami. Založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani 1922. — Ta 104 strani obsegajoča in lično opremljena knjiga je pisana z ljubeznijo in resnostjo. Tako jo sprejmemo tudi mi; in to čustvo se v nas še ojačuje, ko čitamo na prvi strani imeni naših ljubih znancev, dr. Josipa Cerka in Bogomila Brinška, teh neumornih, idealnih (kje so danes ideali?) delavcev na našem polju, ki sta nas oba zapustila v časih, ko bi ju najbolj potrebovali. Z resno otožnostjo se zamislimo; ta otožna resnost, se nam zdi, se pritajeno pozna tudi knjigi; to nam jo omili . . .

Krepko se je razvijalo preiskavanje Krasa in njegovih problemov ter odkrivanje njegovih skrivnostnih čarov še pred desetimi leti in še nekaj pozneje. Danes ga leži velik del „onstran“, tudi glavno izletišče širokih mas in šolske mladine, Postojnska jama! In kdo se danes peča z njegovimi problemi? In vendar je naša država, ki je v prvi vrsti kraška dežela, znanstveno in gospodarsko v prvi vrsti nele poklicana, ampak tudi in najbolj interesirana na rešitvi kraških vprašanj.

Želimo, da bi ta knjiga zanesla zanimanje v najširše in najodločilnejše kroge. Tudi naši planinci bi se naj bolj nego v zadnjih časih posvetili tej podzemski turistiki, ki zahteva prav istih zmožnosti kakor višinska in deluje z istimi sredstvi. Naš pisatelj, dr. Cerk ter Brinšek so gojili obojo turistiko z isto vnemo in z istim uspehom; pričakujemo naslednikov.

Knjiga se peča v podrobnem le z našim, s slovenskim Krasom, a na njegovem vzorcu razpravlja o kraškem problemu sploh, ki ga obravnava sistematično, kolikor je na tesnem prostoru te knjižice mogoče. Za teoretična premotrivanja so pisatelju služili kot podlaga razni znanstveni viri, ki jih na str. 7. navaja; oživlja pa svoje razpravljanje z lastnimi izkušnjami, ki si jih je nabral pred vojsko, posebno pa med njo v vojaški službi na soški fronti. Iz lastnega si je tudi nabral poučnih fotografij in strokovnih narisov, ki osvetljujejo besedilo. Nikjer pa ni pozabil omeniti zaslužnih mož, ki se na nje opira in ki morda še (n. pr. Putick in Perko) delujejo na tem polju.

Posebna strokovna presoja ni naša stvar; za snov so odgovorni viri. V poljudnoznanstvenem spisu pa bi bilo priporočati, da se specialne tujke pojasnijo po izvoru; to velja že o „speleologu“ — „jamoslovcu“; takisto n. pr. o „koroziji“ in „eroziji“; ako se je iz Cvijića posnel angleški izraz „light-holes“, bi bilo treba povedati, da je

to „svetlobna jama“ (najkrajše nemški „Lichthöhle“), takisto nekam zagonetni „avens“ (?). Znani učenjak-geograf se imenuje Penck (ne Peuck, str. 6, tiskovna pomota).

Zelo pogoreshamo kazala imen in slik; ta nedostatek otežuje porabo knjige v hitro informacijo.

Knjigi želimo mnogo uspeha; širši krogi bi zlasti naj prečitali in uvaževali zadnje, splošno poglavje „Kras z raznih vidikov“.

Dr. Jos. Tominšek.

„Planinski koledar preneha izhajati z letnikom 1924. Vzrok je premalo zanimanja, ki ga temu vodniku po planinah posvečajo planinski odbori in posamezniki, osobito člani; vrhu tega je vsako leto veliko število neplačujočih odjemalcev, ki se ne zmenijo niti za opomine, tako da se moram vsako leto boriti s plačilnimi težkočami. Zahvaljujem se ob slovesu vsem, ki so me podpirali pri izdaji in razpečavi koledarja, sotrudnikom, inserentom in časopisom. Vse one pa, ki dosedaj niso plačali koledarja, prosim, naj mi ga vsaj vrnejo, da ne bom imel poleg dela še gmotne škode. — Nekaj koledarjev za 1924 je še na razpolago. — Brunon Rotter Maribor, Cirilova tiskarna.“

Uredništvo želi in upa, v interesu planinstva ter posvetnega napredka, da ta letnik našega koledarja vendar ne bo zadnji! Ko bi ga res ne bilo, potem bi šele videli, kako potreben nam je in kako smo se navadili tega vsakoletnega preglednika našega planinstva. Nazadovati ne smemo, ohranimo prosvetne pridobitve!

Društvene vesti.

Planinska koča ob Kopah na Pohorju. — Dočim je vzhodni del Pohorja z Mariborsko in Ruško kočo turistovsko izborno opremljen in tudi v srednjem delu zadošča skromnim zahtevam koča na Klopnem vrhu, je zapadni, višji in planinsko dokaj zanimivejši konec Pohorja razen nekolikih, in še teh nepopolnih, markacij docela pozabljen. In vendar bi tamošnji prosti vrhovi — v gozdnatem Pohorju sicer redkost — s krasnimi planinskimi traticami in z obsežnim razgledom nudili prave planinske užitke, a za zimski šport bi bilo njih položje kar idealno. Ovira razvoju pa je, da ni tam daleč naokoli nobenega planinskega zavetišča.

To uvažujoč, je Mariborska podružnica SPD. po svojem poročilu na občnem zboru dne 12. 4. 1922 že tedaj sklenila gradnjo male koče na zapadnem delu Pohorja, in sicer tik Ribniškega jezera, 1½ ure hoda od Velike Kope (Plan. Vestn. 1922, str. 76); tekom nastopnega poslovnega leta so se vršile izdatne predpriprave in se je po poročilu na občnem zboru dne 3. 3. 1923. (Plan. Vestn. 1923, str. 80) izvolil poseben odsek, ki bi naj deloval v izvedbo načrta. Zasledovali pa so načrt kajpada tudi turisti izven tega odbora. — Po sestavni presoji položaja so se pojavile težke ovire pri izvršitvi načrta; vrhutega se je pokazalo, da prostor ob Ribniškem jezeru že kot tak ni najugodnejši, ampak da bi kazalo, ga pomakniti bližje Kopam, in se je tam tudi našlo mesto, pripravno že zato, ker ima trajno studenčno vodo.

Da se v skupnem posvetovanju presodi položaj in — ako se pokaže potreba — izvrši preokret v načrtu, je prevzel iniciativo „Odsek amater-fotografov SPD.“ v Mariboru (predsednik Br. Rotter), ki je 20. febr. 1924 sklical skupno posvetovanje svojega odseka z odboroma Mariborske podružnice in Aljaževega kluba v Mariboru ter drugih interesentov. — Po poročilu zastopnikov navedenih treh korporacij se je osobito po podatkih g. dr. Jeharta, predsednika Aljaževega kluba, na predlog tajnika Mariborske podružnice, g. Volčiča, sklenilo pri prihodnjem občnem zboru te podružnice

predlagati, da se dosednji odsek za gradnjo koč ob Ribniškem jezeru strne z novim odsekom, ki naj končno določi prostor za stavbo nove zapadnopohorske koč in deluje za čim hitreje izvršitev. J.

Pisarna Osrednjega odbora. Vsem članom S. P. D. se daje v vednost, da se je pisarna Osrednjega odbora S. P. D. preselila na Poljansko cesto št. 12 — pritličje, desno. Uradne ure so od 8. — 12. in od 3. — 6. vsak delavnik.

Poziv društvenim članom in naročnikom. Vse člane in naročnike opozarjamo, da razpošilja pisarna Osrednjega odbora S. P. D. izkaznice za leto 1924 in položnice za „Vestnik“. — Prosimo, da člani poravnajo tudi zaostalo članarino in naročnino; s tem nam prihranijo stroške in zamudno delo. — Podružnice prosimo, da nam takoj vplačajo članske prispevke in nam naznanijo obenem število članov leta 1923. — Pridobivajte naročnikov za „Planinski Vestnik“! Stane samo Din 40 — in izide 12 krat na leto!

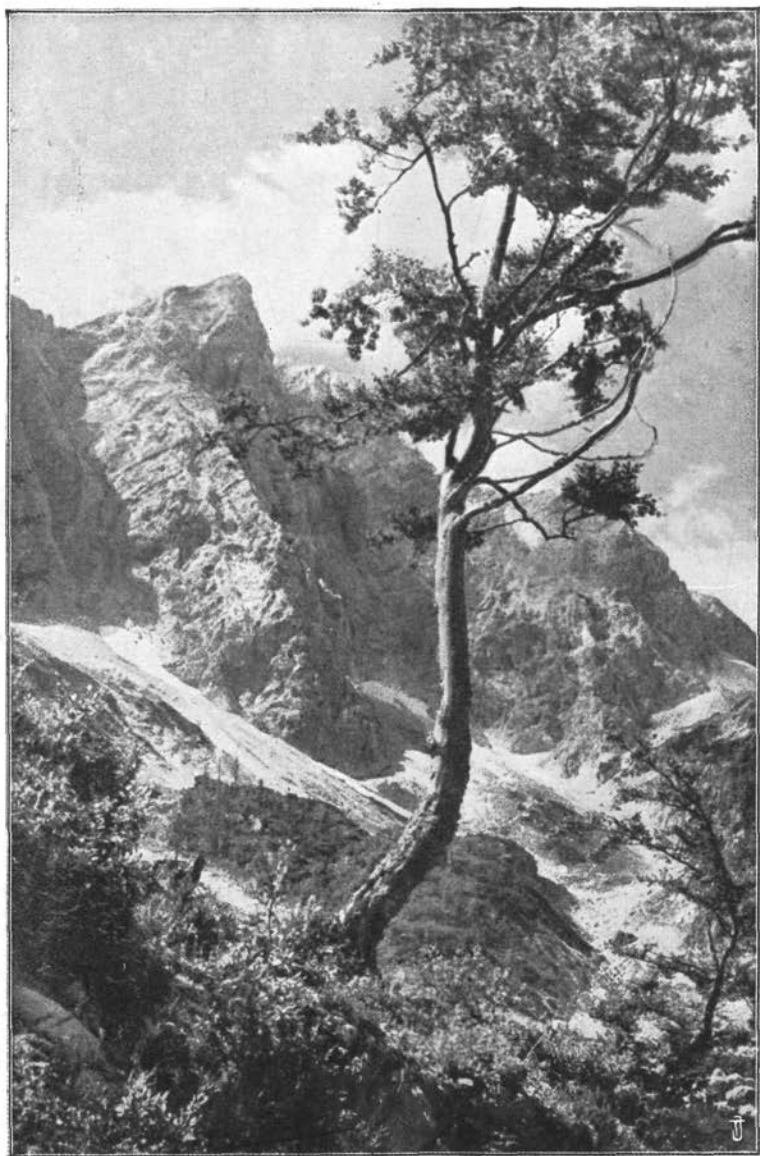
Članske izkaznice s sliko. Vsi člani O. o., ki imajo članske izkaznice s sliko, naj jih takoj predložijo v pisarno Osrednjega odbora, da se jim podaljšajo za leto 1924. Predložijo jih lahko osebno ali po pošti. Če jih predložijo po pošti, morajo naknadno poravnati članarino po priloženi položnici. Oni pa, ki so članarino že plačali, ozir. še nimajo izkaznice podaljšane, se morajo izkazati pri podaljšanju te izkaznice s potrdilom o že plačani članarini za leto 1924.

Naše slike: Štajerska Rinka (2256 m) z Okrešlja. Okrešelj, kdo te ne pozna? Tam črpa bistra Savinja prve svoje pramene iz kršne zemlje in se potom vrže preko navpične stene v globino — v Logarski Kot. Tam te sprejme gostoljubni Frischaufov Dom pod svoj krov in ti nudi odpočitek v najdivnejši gorski okolici. Na vse strani te obdaja nebotično gorovje. Posebno zanimiv je pogled na zapadno stran proti visokemu Savinjskemu sedlu in na raztrgane stene Rinke. Glavni vrh Rinke (2451 m) stoji sicer v ozadju; vidijo se pa že grebeni, ki segajo s Križa (2429 m) do Savinjskega sedla. Popolnoma do veljave pa pride tretji vrh — Štajerska Rinka, ki nam jo kaže naša slika. Skoraj navpične so ji stene. Pod njo se vije na desno pot na Savinjsko sedlo, na levo pa se razteza visoko gori pod steno plazovje, ki prehaja zgoraj v znani Turski Žleb.

Planinski Vestnik izhaja 12-krat na leto. Naročnina mu je v tuzemstvu 40 Din, za inozemstvo 50 Din. Uprava mu je pri Osrednjem odboru SPD. v Ljubljani; tam se časopis naroča. — Uredništvo je v Mariboru. — S 15. dnem vsakega meseca se zaključijo uredniški del.

Vsebina: Iv. Kogovšek: Valentin Stanič prvikrat na Triglavu (str. 73). — Dr. Milko Hrašovec: Na Peco (str. 78). — Dr. Klement Jug: Plezalne ture v vzhodnih Julijskih in v Kamniških planinah (str. 84). — O imenoslovju v Bohinju (str. 89). — Čez hrib in dol: Starejšim ljubiteljem narave (str. 91). — Obzor: Planinski ples v Ljubljani (str. 93); Mariborska podružnica, planinski ples; Pavel Kunaver, Kraški svet in njegovi pojavi (str. 94); Planinski koledar (str. 95). — Društvene vesti: Planinska koč ob Kopah na Pohorju (str. 95); Pisarna Osrednjega odbora; Poziv društvenim članom in naročnikom; Članske izkaznice s sliko (str. 96); — Naše slike: (v tekstu, na str. 90) k imenoslovju v Bohinju; na prilogi: Štajerska Rinka (razlaga na strani 96).

Urednik dr. Josip Tominšek v Mariboru. — Izdaja in zalaga Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani (Osrednji odbor). — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani.

Štajerska Rinka (2256 m) z Okrešlja

Fot. Janko Škrlep